

Отримано: 9 лютого 2019 р.

Прорецензовано: 25 лютого 2019 р.

Прийнято до друку: 1 березня 2019 р.

e-mail: nickolayeva-31@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2019-5(73)-10-13

Ніколаєва І. В. Сприйняття та оцінка територіальних діалектів у міжкультурній комунікації регіональних груп США. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 5(73), березень. С. 10–13.

УДК 811.111'282:316.77(73–43)

Ніколаєва Ірина Василівна,

викладач кафедри іноземних мов, Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана, Київ

СПРИЙНЯТТЯ ТА ОЦІНКА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ДІАЛЕКТІВ У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ГРУП США

Стаття присвячена проблемі сприйняття та оцінки територіальних діалектів як показників належності їх носіїв до історично сформованих регіональних лінгвокультурних спільнот США. Розкривається питання фонетичних особливостей діалектичної мови як ідеальних ознак територіальної приналежності носіїв мови в умовах міжособистісного спілкування. Аналізуються основні причини виникнення регіональних діалектів. Територіально обумовлене варіювання мовних одиниць у межах загальнонаціональної норми розглядається як об'єкт сприйняття та оцінки в диференційованих за соціально-економічним принципом лінгвокультурних спільнотах.

Ключові слова: культурно-регіональна дивергенція, сприйняття мови, територіальний діалект, оцінка, дискримінація, мовна норма, лінгвокультурна спільнота, мовні маркери, монологіальна ситуація спілкування.

Iryna Nickolayeva,

Lecturer of Foreign Languages Department, Kyiv National Economic University named after V. Getman, Kyiv

THE PERCEPTION AND EVALUATION OF TERRITORIAL DIALECTS IN INTERCULTURAL COMMUNICATION OF REGIONAL GROUPS IN THE USA

The article is devoted to the problem of perception and evaluation of territorial dialects as indicators of belonging of their carriers in the historically formed regional linguocultural communities of the United States. Deals with the issue of phonetic peculiarities of the dialectic language as an ideal of the signs of the territorial jurisdiction of native speakers in terms of interpersonal communication. The main causes of regional dialects are analyzed. Geographically determined variation of language units within the national norm is considered as an object of perception and evaluation in differentiated according to the socio-economic principle linguocultural communities. All territorial dialects of the United States are recognized by experts as correct in phonological terms and "socially equivalent". However, as practice shows, many of the spoken variants contain socially-conditioned emotional-evaluative connotation. Social assessment of linguistic changes is manifested in the communicative act with different degrees of intensity. The same spoken options may be perceived as prevailing or stigmatizing in a regional linguistic and cultural context. Two opposite trends in the development of the American linguistic and cultural community at the beginning of the XXI century are analyzed: on the one hand, the desire of the nation to unify the traditions of speech behavior and, on the other hand, to preserve territorial dialects as artifacts of national culture.

Key words: cultural and regional divergence, perception of speech, regional dialect, evaluation, discrimination, linguistic rule, linguistic and cultural community, linguistic markers, monolingual situation of communication.

Постановка проблеми. Культурно-регіональна дивергенція, що історично склалася і закріплена на рівні повсякденної свідомості американців, є, на думку дослідників, найбільш важливою складовою когнітивного базису носія мови [1]. Незважаючи на сформовану до кінця ХХ століття в американському суспільстві тенденцію політично коректно сприймати існуючі між представниками різних етнічних, соціальних, гендерних груп відмінності, в умовах сучасного діалогу регіональних культур міжособистісні конфлікти неминучі, а проблема неупередженої оцінки маркованої регіональним акцентом мови залишається невирішеною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вже роками вчені працюють над проблемою варіативності регіональних діалектів США. Вивчення питання сприйняття та оцінки територіальних діалектів представлено у роботах таких дослідників як С. Личана, А. Назарова, С.М. Пак, L.M. Davis, L. Herman, W. Wolfram, R. Lippi-Green, B. Stamler. Так R. Lippi-Green розглядає регіональні діалекти з позиції мови, ідеології та територіальної приналежності. Носіїв південного діалекту жителі північних штатів вважають невігласами, причому невігластво асоціюється не з відсутністю освіти або грамотності, а з географічною приналежністю мовців. На думку B. Stamler, нью-йоркський діалект є особливим, таким що був "непрестижним" на початку ХХ століття. Недовіра американців в цілому до вимови жителів великих міст і особливо центру національної культури і економіки позначилося на сприйнятті особливостей мовлення нью-йоркців. W. Wolfram вважає, що стереотипи виникають внаслідок міжгрупових протиріч і відображають сформовані в суспільстві відносини соціальної нерівності між різними регіональними групами.

Метою роботи є дослідження та аналіз проблеми сприйняття та оцінки територіальних діалектів як показників належності їх носіїв до історично сформованих регіональних лінгвокультурних спільнот США.

Виклад основного матеріалу. В ідентифікаційному процесі значущою є інформація про змістовну і формальну сторони мови, про кореляцію мовних маркерів і діалектних відмінностей, про категоріальні процедури, втілені в алгоритмах вивідного знання, нарешті, про станово-класовий устрій суспільства як результат пізнавальної діяльності індивіда і відносини між статями, соціальними групами, територіальними утвореннями. В умовах американського мовнокультурного контексту поряд з традиційно виділеними опозиціями "стовідсоткові американці – іммігранти", "багаті – бідні", "чоловіки – жінки" періодично виникає необхідність протиставляти учасників комунікації за принципом регіональної дивергенції – категоріальної приналежності індивідів до територіально складеної лінгвокультурної спільноти – і оцінювати їх статус як членів "свого" або "чужого" мовного колективу. Категоріальність сприйняття багата в чому визначається специфікою культурного оточення, в якому формувалося створення особистості і регіонально обумовлені моделі вербальної та невербальної взаємодії.

дії, включаючи внутрішньогрупові гендерні, вікові, соціальні характеристики комунікантів. “Своя” культура мовленнєвої поведінки виступає як прототипна в процесі міжособистісного спілкування представників різних регіонів, “чужа” – яка знаходиться на більш віддаленій відстані від базисного у рівня, як об’єкт порівняння і оцінки.

Наповнення категорій “свої” і “чужі” понятійним змістом – це тривалий, історично, соціально і психологічно (а, отже, і біологічно) обумовлений процес формування стереотипних уявлень про членів категорії і оціночного ставлення до них. “Свої” як категорія людей наділяються позитивною оцінкою, “чужі” – як правило, негативною. Однак при відсутності об’єкта порівняння суб’єкт володіє нейтральною оціночною характеристикою, тому “чужі” необхідні для самопізнання, як і “свої”, і повинні знаходитися в межах чуттєвого сприйняття реципієнта.

Інформація, зібрана фахівцями в галузі діалектології в 1930-1940-х роках, свідчить про виникнення стійких фонетичних, лексичних, граматичних відмінностей у мові жителів різних регіонів США вже до кінця XIX століття. Поряд з основними діалектними зонами – the North, the South, the Midland – склалися такі регіональні варіанти, як the New England Dialect, the Southern Dialect, the Louisiana-French Dialects, the Mountain Dialect, the New York City Dialect, the Pennsylvania-Dutch Dialect, the Middle Western Dialect і деякі інші [2]. Відмінності, що існують між територіальними діалектами американського варіанту англійської мови, проявляються на рівнях мовної системи, але найбільш доступними для сприйняття та інтерпретації виявляються фонетичні характеристики звучної мови. Досить часто, як підкреслюють фахівці в області діалектології, варіації у вимові голосних і приголосних звуків можна спостерігати в словах ‘ask’, ‘sauce’, ‘park’, ‘egg’, ‘out’, ‘curb’, ‘willow’, ‘noise’ і ‘idea’. Наприклад, представники середнього заходу, для яких важливим є аспект престижності звучної мови, вважають за краще говорити [АНsk] (ask) замість / A: sk/, хоча даний вимовний варіант не відноситься до стандартного загальноамериканського типу. Характерною рисою Південної вимови є тенденція до елімінації звуку [r] перед приголосними, що також має місце в східній частині Нової Англії і Нью-Йорку. У центральній частині практично відсутні відмінності у вимові таких слів, як ‘hoarse’ і ‘кінь’, а голосні в словах ‘due’ і ‘new’ нагадують, швидше, про слово ‘food’ ніж ‘feud’. На думку дослідників, фонетичні особливості діалектної мови не є перешкодою для досягнення розуміння між представниками Штатів, а виступають як ідеальні ознаки територіальної приналежності носіїв мови в умовах міжособистісного спілкування.

Необхідно також уточнити, що, говорячи про територіальну стратифікацію американського варіанту англійської мови, дослідники вказують на три основні причини виникнення регіональних діалектів: насамперед, це освоєння континенту першими переселенцями, в ході якого були закладені межі діалектних зон. Певною мірою ці кордони позначили напрямлення руху груп іммігрантів з різних частин Західної Європи. Вплив німецької мови було відзначено в південно-східній частині Пенсільванії, нідерландського – в штаті Мічиган, ірландського на півночі США. Друга причина – рух населення в глиб континенту, в результаті якого діалектні зони формувалися зі сходу на захід, по горизонталі, показуючи історію освоєння Фронтиру. Останній фактор, який безпосередньо вплинув як на розвиток мови, так і на формування реліктових діалектних зон, – географічний. Вважається, що природні бар’єри, незважаючи на розвиток систем транспорту і зв’язку, стали причиною появи культурних ареалів, в яких збереглися застарілі мовні форми і, як наслідок, склалися унікальні територіальні діалекти: Appalachian English, the Louisiana-French Dialects (the Cajun Dialect, the Creole Dialect, the gumbo Dialect), the Tidewater Dialect, the Delmarva Peninsula Dialect, the Gullah African American Dialect, the Virgin Islands Dialect.

Правильними у фонологічному плані і “соціально рівнозначними” визнаються спеціалістами всі територіальні діалекти США. Однак, як показує практика, багато вимовних варіантів містять соціально-обумовлену емоційно-оціночну конотацію. Соціальна оцінка лінгвістичних змін проявляється в комунікативному акті з різним ступенем інтенсивності. Одні й ті ж вимовні варіанти можуть сприйматися як переважальні або стигматичні в умовах регіонального лінгвокультурного контексту. Дотримуючись сформованих в рамках своєї регіональної групи правил вибору найбільш “прийняттого”, “красивого”, “доречного” варіанту, мовець демонструє групову солідарність. У колі “своїх” людина прагне максимально дотримуватися стереотипних уявлень про внутрішньогрупову норму мовної поведінки, яка виступає критерієм престижності її власного статусу. Наприклад, вихідці зі східних районів Теннесі, які проживають тривалий час далеко від дому, відчувають дискомфорт і труднощі в спілкуванні, приїжджаючи в свій штат. Інші вимовні стандарти, використовувані ними замість регіональних норм, можуть бути сприйняті рідними як символічний розрив сімейних уз, тому звернення до діалекту є обов’язковою умовою успішної внутрішньогрупової комунікації [3].

Категоризація мовних маркерів відбувається на підсвідомому рівні, в той час як оцінка маркерів – на рівні усвідомлених стереотипів мовної поведінки індивідів. В умовах сучасної міграції населення регіональні особливості мовлення нерідко помилково сприймаються людьми як соціально марковані елементи вербальної комунікації. У переважній більшості випадків дискримінації за мовною ознакою піддаються носії південного діалекту. У Майамі, Х’юстоні і деяких містах Північної Кароліни, як показують дослідження, там, де протягом другої половини XX століття спостерігався приплив населення з інших штатів, рідко можна зустріти молодих людей, що говорять із справжнім “південним акцентом”. Особливості усного мовлення південців, які були і все ще залишаються об’єктом критики з боку жителів інших регіонів, поступово зникають під впливом соціальних і культурних факторів. В районі острова Окраоук (Північна Кароліна), раніше ізолюваному від решти території Сполучених Штатів, деякі узуальні для даної місцевості форми вимови (наприклад ‘high tide’ як ‘hoi toide’) замінюються запозиченими з інших діалектів соціально престижними варіантами [4]. Вихідці з Луїзіани, Міссісіпі, Джорджії, Алабами, Арканзасу та деяких районів, що традиційно ототожнюються з “Глибоким Півднем”, змушені позбуватися характерної для представників південних штатів вимови при влаштуванні на роботу або вступі у вищі навчальні заклади. Прикладів, що ілюструють негативне ставлення тих, хто проживає сьогодні на північ від лінії “Мейсона-Діксона”, до носіїв південного діалекту, досить багато: “When I was younger, I had a strong accent – what I guess you could call Oklahoma Southern. <...> When I went to college it became clear to me that this made people think I was dumb. An entire literature class once laughed out loud at me because I pronounced the book *Roots* as though it rhymed with “puts” instead of “hoots.” When I decided to go to grad school, took a linguistics course that had a section on regional accents, learned what distinguished a Southern accent from “neutral” English, and set about erasing as much of my accent as I could, terrified that otherwise my professors would all think I was stupid...” [5]. За свідченням людей, які пережили моменти “лінгвістичного шовінізму” наявність “південного акценту” в мові проковує ефект міжгрупової дискримінації в повсякденному спілкуванні носіїв мови і змушує жителів штатів американського Півдня орієнтуватися на

загальноамериканський тип вимови, який пропагується ЗМІ: “I live in north eastern Texas and never thought I had much of an accent compared to those around me, but when I moved just 2 hours away to the Dallas area, an entire sentence couldn’t even leave my mouth before I got ” Where are YOU from? Hahaha.” I also noticed people imitate me after I talk, in an exaggerated way, such as a cashier who mentions my accent is “interesting” and then tells me “Thank yewwww.” Even though Eve been told I have a “sweet” rather than twangy accent, it doesn’t stop people from mentioning it. <...> I’m also terrified to visit or get a job in another state, let alone another country, and always assumed I would not let out I was from Texas (even though I have no problem with my state – everyone else does!)” [5]. Молоде покоління американців вважає південь найменш економічно привабливою територією проживання, а південний акцент – соціально маркованим. Носіїв південного діалекту жителі північних штатів вважають невігласами, причому невігластво асоціюється не з відсутністю освіти або грамотності, а з географічною приналежністю мовців [6].

Водночас деякі діалектні форми мовлення, які маркують регіональну ідентичність, що мають яскраво виражену культурну конотацію, зберігаються і навіть набувають більшої виразності. Відбувається це в мовленні представників регіонів не автоматично, в силу звички, а свідомо, з поваги до минулого і місцевих традицій комунікативної поведінки. Здатність мовних знаків виступати приналежнісними сигналами мовця до обраного лінгвосоціокультурного кола дозволяє зберігати і культивувати діалект як продукт когнітивно-дискурсивної діяльності людини. Згідно із спостереженнями, зробленими в кінці XX століття американськими лінгвістами, незважаючи на поступове зникнення місцевого діалекту в острівній частині штату Меріленд (о. Сміт), жителі намагалися акцентувати незвичайні для сприйняття інших людей звуки мови і частіше вдавалися до використання діалектних граматичних конструкцій. Зникнення діалекту відбувалося по мірі відтоку населення з острівного району, але ті, хто не бажав покидати освоєну територію, прагнули зберегти свою географічну і культурну ідентичність. Завдяки дослідницькій роботі, проведеній діалектологами, жителі острова почали збирати і документувати мовні дані. Потенційна загроза зникнення діалекту стала темою численних телевізійних і радіопередач, статей у регіональних засобах масової інформації, що дозволило привернути увагу аудиторії до проблеми збереження особливостей місцевого діалекту як культурної спадщини острова. Деякі з представлених ЗМІ репортажів містили аудіозаписи мовлення місцевих жителів, які було запропоновано прослухати, зателефонувавши за вказаним у програмі або статті телефоном. За свідченням журналістів, дані зразки діалектної мови зацікавили читачів і глядачів регіону більше, ніж інші аудіоматеріали. Змінилося, на думку лінгвістів, ставлення населення в цілому до острівного діалекту: не просто як до варіанту мовлення попередніх поколінь, але і як потребуючого збереження унікального елементу рідної культури.

Аналогічна тенденція була відмічена і в Південній Каліфорнії – одному з тих регіонів, де місцеві діалекти не зникли, як було передбачено раніше, а ставали виразнішими. Чикаго, Детройт, Нью-Йорк, Бірмінгем, Сен Луїс-міста, в яких фонетичні особливості звучної мови все більш відрізнялися і сьогодні відрізняються один від одного. Бостонський акцент, характерною рисою якого є елімінація звуку [r] в таких словах, як ‘park’ або ‘car’ (‘pahk the cah in Nahvahd Yahct’), і, в той же час, його поява в кінці слів, де даного звуку бути не повинно (‘Santa Monicker’, ‘California’), зберігається як самобутній і затребуваний варіант вимови [7]. Пояснення даному феномену лінгвісти бачать у прагненні людей позиціонувати себе як членів певного мовного колективу, відмінного від аналогічних, що існують у тому ж просторовому континуумі лінгвокультурних спільнот. Емоційна складова процесу ідентифікації заснована на природному бажанні людини позначити свій зв’язок з мовою, засвоєною з перших днів життя, вільно спілкуватися у звичному мовному оточенні, проявляти групову солідарність.

Проблема існування варіантів мови, що несуть знижену емоційно-оціночну конотацію, розглядається сьогодні ученими як така, що має глибоке соціально-психологічне коріння. Уніфікація мовної поведінки суперечить ідеї культурної ідентичності, тому вплив засобів масової інформації, освітніх установ, кодифікаційної діяльності лінгвістів, які раніше оцінювалися як нівелюючі мовні відмінності в умовах монолінгвальної ситуації спілкування, не призводять до повного зникнення регіональних діалектів у США. Розділяючи цінності “своїх” культури мовленнєвої поведінки людина забезпечує її збереження, спадкоємність і самобутність в межах національної культури. При цьому наслідування ситуації, локальної традиції не порушує цілісності загальнонаціональної норми. Згідно з даними досліджень, проведених Американською діалектологічною спільнотою, регіональні особливості вимови, так само, як і класові, етнічні, гендерні відмінності в мовленні носіїв мови, зберігаються завдяки тому, що люди воліють говорити не стандартизованою мовою телепередач, а тією, якою говорять їхні друзі.

Розуміння проблеми співіснування різних варіантів мови посилюється в умовах міжгрупової дискримінації, коли мовне співтовариство змушене захищати свої інтереси в цій сфері. Демонструючи групову солідарність за допомогою апеляції до маркованих мовних знаків, члени спільноти категорують “своїх” і “чужих” в акті інформаційного обміну і програмують його розвиток в заданому напрямку культурною традицією мовної поведінки. Наприклад, жителі півдня рідко користуються товарами і послугами людей, з якими незнайомі. Динаміка розвитку малого підприємства залежить в більшості випадків від кола спілкування його власника, а не реклами або рекомендаційних листів. Ставлення бізнесменів до переселенців з інших регіонів визначається як дружнє, але недовірливе, особливості діалектної мови вихідців з півночі або представників західних штатів сприймаються як відповідні загальнонаціональній нормі, але не престижні в умовах Південного культурного контексту. Щоб завоювати прихильність місцевого населення, необхідно стати “своїм” серед “чужих”, зрозуміти і прийняти особливості “південного” внутрішньогрупового спілкування. Південний діалект сприймається його носіями як найважливіший показник приналежності до території проживання і як джерело певної “культурної гордості”, що в сукупності дозволяє зберігати традиційні для півдня форми мови в сучасних умовах функціонування мови.

У зв’язку з тим, що було відмічено вище, представляється правомірним говорити про дві протилежні тенденції у розвитку американського лінгвокультурного співтовариства на початку XXI століття: з одного боку, про прагнення нації до уніфікації традицій мовленнєвої поведінки і, з іншого боку, до збереження територіальних діалектів як артефактів національної культури. Прихильниками ствердження загальнонаціональної норми виступають, як правило, носії варіанту General American, які не відчували на собі негативного ставлення оточуючих до проявів особливостей діалектного мовлення. У той час як люди, що зазнали мовної дискримінації чи усвідомлюють її як потенційну загрозу з боку членів інших регіональних спільнот, намагаються уникати конфліктних ситуацій: відмовляються від спілкування або вчаться говорити без акценту. Важливо при цьому уточнити, що не тільки південний діалект оцінюється негативно більшістю носіїв мови. Ще на початку XX століття Нью-Йоркський діалект вважали “непрестижним” [8]. Недовіра американців в цілому до вимови жителів

великих міст і особливо центру національної культури і економіки позначилося на сприйнятті особливостей мовлення нью-йоркців. В ході досліджень було встановлено, що населення мегаполісу вважає свій діалект об'єктом для насмішок серед представників інших регіонів і намагається уникати слів і фраз, вимова яких характерна для варіанту New-York City Dialect. В результаті в кінці XX століття вчені заговорили про зникнення нью-йоркського діалекту, так як нескінченна критика інших членів лінгвокультурної спільноти і нав'язування в якості еталону "безбарвна" мова дикторів ЗМІ змушують носіїв NYCD "говорити, як усі". Водночас, на відміну від жителів Нью-Йорка, які прагнуть змінити традиційний для регіону стиль вимови (свій знаменитий варіант "тридцять третьої вулиці"), корінні мешканці півдня відчайдушно захищають своє право говорити "з південним акцентом".

Залежно від контексту комунікації мовець автоматично використовує певні моделі міжособистісної вербальної взаємодії або свідомо контролює їх вибір. Асиміляція в лінгвокультурному співтоваристві передбачає дотримання існуючої традиції мовленнєвої поведінки, а навмисна чи ненавмисна демонстрація відмінностей свідчить про небажання або відсутність можливості у індивіда забезпечити собі членство в новому мовному колективі та створює когнітивний дисонанс у спілкуванні представників різних регіональних груп: "I now know how someone from another country who does not speak English well feels. I was born and raised in South Texas, so I speak with a southern accent. I moved way up north last year. All year I was sick so did not get out much. SO I DID NOT KNOW! Tins past month has been an eye opener. My little girl has to translate most of my words to people because they say they can't understand me. At my son's open house at Middle School two days ago the female teachers treated me like I was stupid. <...> Today at the doctor's office the receptionist was so mad I almost began to cry. I went in to make my son an appointment for this week (I forgot that today was Friday). She snorted than said: "I do not know how the so called docs do it in the hills, but our physicians do not work on Saturday or Sunday". <...> I had an hour to kill so I went out to my husband's job for comfort. He said: "it's your accent" " [9]. Територіальний діалект може акцентувати мовні відмінності між більшістю, місцевими жителями, і меншістю – переселенцями, виступаючи в якості показника приналежності мовця до нижчої за соціальним положенням групи в негативно налаштованому по відношенню до "чужих" оточенні. Дотримуючись власних традицій мовленнєвої поведінки, індивід мимоволі протиставляє себе більшості в негомогенній мовній ситуації і тим самим ускладнює процес міжкультурної адаптації. Тому жителі півдня, які не прагнуть до мовної асоціації в північній лінгвокультурній спільноті, сприймаються як неосвічені, обмежені люди. У деяких випадках, як показують останні спостереження, наявність південного акценту в мовленні індивіда стає причиною виникнення конфліктних ситуацій і провокує ефект міжгрупової дискримінації незалежно від гендерних, вікових або соціально-статусних характеристик учасників спілкування.

Успіх комунікації в умовах міжгрупового спілкування визначається здатністю індивіда передбачати реакцію співрозмовника на появу знакових для сприйняття мовленнєвих маркерів та їх вплив на розвиток міжособистісної взаємодії. Діалектні відмінності несуть в більшості випадків пізнавально-орієнтаційний, а не деструктивний характер (не порушують хід комунікації), проте в сукупності з екстралінгвістичними факторами формують категоріально ускладнений варіант діалогу культур всередині мовної спільноти. Сформовані в суспільстві регіональні стереотипи входять в константну пресупозицію носія мови як емоційно-забарвлені оціночні реакції на особливості мовленнєвої поведінки індивідів і апіорі впливають на успіх або провал комунікації в умовах діалогу регіональних культур.

Включення категорії оцінки в схему комунікативного акта ускладнює змістовну сторону процесу перцепції, а наявність негативних стереотипів як образів-стимулів неминуче призводить до упередженості суджень. Стереотипи виникають внаслідок міжгрупових протиріч і відображають сформовані в суспільстві відносини соціальної нерівності між різними регіональними групами. Коли реципієнт чує південний акцент в мовленні співрозмовника, він не тільки ідентифікує мовця як представника іншого лінгвокультурного суспільства, але і автоматично приписує йому ряд характеристик: позитивних – гостинність, ввічливість, або негативних – злидіні і глупість [10]. Територіальний діалект може бути сигналом низького соціального статусу мовця і низького рівня його освіченості.

Уніфікація вимовного стандарту, характерна для сучасної епохи панування масової комунікації, певною мірою нівелює відмінності, що існують у мовній комунікації професійних, соціальних, гендерних, вікових і регіональних груп. Однак територіально обумовлене варіювання мовних одиниць навіть у межах загальнонаціональної норми стає об'єктом сприйняття та оцінки в диференційованих за соціально-економічним принципом лінгвокультурних спільнотах. Регіональні відмінності історично обумовлені, психологічно виправдані, соціально детерміновані та відображені в стереотипних оціночних судженнях як форми знання про членування оточуючого світу на полярні категорії "своїх" і "чужих".

Висновки та перспективи подальших досліджень. Одже, спрямованість оцінки, закріпленої за членами категорії у свідомості сприймаючого суб'єкта, визначається його досвідом пізнання світу в термінах категорій і виявляється в процесі комунікації у формі позитивних або негативних реакцій на територіальний варіант національної літературної мови, що використовується продуцентом і є відмінний від прийнятого в даний момент мовлення як стандарт норми.

Предметом подальшого дослідження буде конкретний аналіз фонетичних особливостей окремих територіальних діалектів американського варіанта англійської мови.

Література:

1. Пак С. М. Имя собственное в американском культурном пространстве: опыт исследования когнитивных оснований ономастической лексики. Владивосток: Изд-во Дальневосточ. ун-та, 2004. 172 с.
2. Davis L. M., Houck C. L. What determines a dialect areal Evidence from the Linguistic Atlas of the Upper Midwest. *American Speech*. 1995. P. 371–386.
3. Herman L., Herman M. S. *American dialects: a manual for actors, directors, and writers*. N.-Y.: Routledge, 1997. P.15.
4. Wolfram W., Shilling-Estes N. *American English: dialects mid variation*. Malden: Blackwell Publishers, Inc. 1998. P. 117.
5. URL: <http://contexts.org/socimages/2009/07/28portraying-southerners-joes-crab-shack-om-mercial>.
6. Lippi-Green, R. *English with an accent: language, ideology, and discrimination in the United States*. N.-Y.: Routledge, 1998. P. 202.
7. Wolfram W. *Issues in Dialect Obsolescence: An Introduction*. *American Speech*. 1997. P. 3–11.
8. Stamler. B. *New Yorkers Are Sounding More Like Everybody Else. Is It Curtains for the Accent People Love to Hate?* *New York Times*. 1998. Sep. 20.
9. URL: <http://ask.metafilter.com/48382/In-search-of-authentic-Southern-American-accents>.
10. Wolfram W. and Schilling-Estes N. *American English: Dialects and Variatio* – Oxford Basil Backewel. 1998. P. 34.